

Kanunyň ýerine ýetirilişi

Category: Halk döredijiliği we rowaýatlar, Kitapcy

написано kitapcy | 23 января, 2025

Kanunyň ýerine ýetirilişi KANUNYŇ ÝERINE ÝETIRILIŞI

Mälikşa Seljuklynyň parasatly weziri Hoja Nyzamylmulk özüniň «Siýer-el-mülk» («Syýasatnama») atly kitabynda şeýle bir bolan wakany gürrüň berýär: Bir gije Ýemin-ed-döwle sultan Mahmyt Gaznawy özüniň ýakyn adamlary bilen meýlis gurup şerap içýärler. Şol meýlisde elli müň goşunyň serkerdesi we örän batyr serdar bolan Aly Nuştekin hem bar eken. Meýlis gjäniň ýaryna çenli dowam edýär. Nuştekin şerap içip mes bolýar. Şol ýagdaýda şadan rugsat sorap, öýüne gitmekçi bolýar. Sultan oña mes halatda daş çykmaýlygy, şol ýerde galyp, dynç almaklygy maslahat berýär, çünki eger şu ýagdaýda şäher polisiýasy seni görse we mesligini aňsa, şerigat kanuny esasynda saňa çybyk urýar we abraýyň döker, men bolsam bu barada hiç bilmerin diýýär. Özüniň mertebesine we şan-şöhratyna buýsanýan Nuştekine bu söz örän agyr degýär we şäher polisiýasy onuň öňüni tutmaga jürehet eder diýen oý onuň kellesine-de gelmän, gitmäge höwes bildirýär. Sultan hernäçe galyma razy etjek bolsa-da, peýda bermeýär. Sultan näalaç rugsat berýär.

Aly Nuştekin atly nökerleri we hyzmatkärleri bilen öýüne tarap ugraýar. Tötänden, şäher polisiýasynyň başlygy özüniň yüz atly we pyýada adamlary bilen oña gabat gelýär. Haçan-da, ol Nuştekini mes ýagdaýda görende; ony atdan düşürmäge buýruk berýär, özi bolsa atdan düşüp, asla çekinmän, ýaňkyny oturdyp öz eli bilen çybyk urýar. Nuştekiniň atlylary we ýoldaşlary bu ýagdaýy görýärler, emma geplemäge milt edip bilmeyärler. Şol ýagdaýda Nuştekini öýüne äkidýärler. Ýolda barşyna ol «her kim soltanyň permanyna gulak asmasa, jezasy şudur» diýýär. Ertesi gün soltanyň huzuryna baranda, köýnegini çykaryp, çybyk zeraýly ýara bolan arkasyny soltana görkezýär. Sultan ýylgyryp:

– Eger mundan beýläk şeýle derdesere duçar bolmajak bolsaň, mes halatda öýden çykmaýlyga äht et – diýýär. Çünki kanun üçin

uly, kiçi, baý, garyp hemmeler deňdir. *Eger-de ýurtda kanunyň öñünde emir we ýesir, baý we pakyr, uly we kiçi deň bolmasa, adalat Gününiň şöhlesi hiç haçan ol ýurda düşmez we ösus nury onuň özbaşdaklyk we asudalyk meýdanyny ýagtylandyryp bilmez.*

Pars dilinden terjime eden: Aşyrpur MEREDOW. Halk döredijiligi we rowaýatlar